

1(091)/(574)
2 49

Қазақстан 2050

I ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2014 жыл, 2-12 сәуір

«ӘБУ НАСЫР ӘЛ-ФАРАБИ:
ДӘҮІР СҰХБАТТАСТЫҒЫ»

I ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ФОРУМЫНЫҢ МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 2014 жыл, 2 сәуір

I МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 2-12 апреля 2014 года

МАТЕРИАЛЫ

I МЕЖДУНАРОДНОГО ФАРАБИ ФОРУМА «АБУ НАСР АЛЬ-ФАРАБИ В ДИАЛОГЕ ВРЕМЕН»

Алматы, Казахстан, 2 апреля 2014 года

I INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 2-12 April 2014

MATERIALS

of the I INTERNATIONAL FARABI FORUM «ABU NASR AL-FARABI IN DIALOGUE OF TIMES»

Almaty, Kazakhstan, 2 April 2014

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF REPUBLIC KAZAKHSTAN

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАГЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

I ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ
Алматы, Қазакстан, 2-12 сәуір, 2014 жыл

«ӘБУ НАСЫР ӘЛ-ФАРАБИ:
ДӘУІР СҮХБАТТАСТЫҒЫ»
I ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ФОРУМЫНЫң
МАТЕРИАЛДАРЫ.

Алматы, Қазакстан, 2 сәуір, 2014 жыл

***

I МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ
Алматы, Казахстан, 2-12 апреля 2014 года

МАТЕРИАЛЫ
I МЕЖДУНАРОДНОГО ФАРАБИ ФОРУМА
«АБУ НАСР АЛЬ-ФАРАБИ В ДИАЛОГЕ ВРЕМЕН»
Алматы, Казахстан, 2 апреля 2014 года

***

I INTERNATIONAL FARABI READINGS
Almaty, Kazakhstan. 2-12 April 2014

MATERIALS
of the I INTERNATIONAL FARABI FORUM
«ABU NASR AL-FARABI
IN DIALOGUE OF TIMES»
Almaty, Kazakhstan. 2 April 2014

МАЗМУНЫ СОДЕРЖАНИЕ CONTENTS

Пленарлық баяндамалар

Пленарные выступления

Plenary speeches

Галымкайыр Мұтанов

Кіріспе сөз 3

Әбсаттар Дербісөлі

Түркиядагы ал-Фараби мұралары 8

Albert Fischler

Searching for Happiness Comparative Reflections from Al-Farabi on Xth century and Denis Diderot on XVIIIth century 19

Нысанбаев А.

Особенности фарабиеведческих исследований в независимом Казахстане 24

Yaşar Aydinhı

Farabi'de din kavramı 29

Elsevar Samadov , Aydin Arif oglu Ali-zade

Al-Farabi as a philosopher between religion and philosophy 39

Абдильдин Ж.М.

Аль-Фараби как великий философ и ученый 43

Гарифолла Есим

Казахская философия 49

Масалимова А.Р.

Имя Абу Насра аль-Фараби как символ университета:
философско-культурологические основания 63

Таджикова К.Х.

Об отношении Абу Насра аль-Фараби к религии 67

Курмангалиева Г.К.

Казахстанское фарабиеведение: история и новые поиски 71

1 секция ЭЛ-ФАРАБИДІҢ РУХАНИ МҰРАСЫ: ШЫҒЫС ЖӘНЕ БАТЫС МӘДДЕНИЕТІНІҢ СҮХБАТЫ

Секция 1 ДУХОВНОЕ НАСЛЕДИЕ АЛЬ-ФАРАБИ:

ДИАЛОГ КУЛЬТУР ВОСТОКА И ЗАПАДА

Section 1 AL-FARABI SPIRITUAL HERITAGE: DIALOGUE OF CULTURES OF EAST AND WEST

Алтаев Ж.А., Фролов А.А., Булекбаев С.Б.

Идея единства религии и философии в трудах аль-Фараби 78

Әпенов Б.М.

XXI ғасырдағы Батыс және Шығыс дүниелерінің ара-катаинасы:

бірлігі мен кайшылытары 85

Булекбаев С. Б.

Исторические детерминанты дицотомии Восток-Запад 88

Кодар З.М.

Етическая проблематика в классической

Молтобарова К. И.	103
Әл-Фараби шығармашылығындағы мәңгі мәселелердің үйлесімдігі	103
Нұрмұратов С. Е.	
Әл-Фараби рухани мұрасын зерттеудің методологиясы хакында.....	108
Сулайменов Т.А. , Рахимшикова М.К.	
Антрапоцентристская идея Абу Насра аль-Фараби и современность	114
Сулайменов П.М.	
Социально-политические взгляды Абу Наср аль-Фараби	118
Тулешов В.У.	
Диалог культур и столкновение цивилизаций в контексте современной международной политики.....	128
Шпилькин Ю.И.	
Евразийская интеграция в диалоге культур	134

2 секция ӘЛ-ФАРАБИ – УНИВЕРСИТЕТТІҢ МӘДЕНИ ЖӘНЕ БҰЛЫМ БЕРУ РӘМІЗІ:
AL-FARABI UNIVERSITY SMART CITY

Секция 2 АЛЬ-ФАРАБИ – КУЛЬТУРНЫЙ И ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ СИМВОЛ УНИВЕРСИТЕТА: AL-FARABI UNIVERSITY SMART CITY	
Section 2 AL-FARABI IS A CULTURAL AND EDUCATIONAL SYMBOL OF THE UNIVERSITY: AL-FARABI UNIVERSITY SMART CITY	

Абдирайымова Г.С., Веревкин А. , Лифанова Т.Ю.

Наследие аль-Фараби и проблемы трансформации ценностного сознания современной казахстанской молодежи	141
---	-----

Аубакирова С.С. , Исмагамбетова З.Н.

Әл-Фараби және толеранттылық мәселесі	146
---	-----

Бейсенов Б., Игисенова А.

Мәнгілік ел-зайырлылық пен діндарлық аракатыны.....	149
---	-----

Дайрабаева Г.Б. , Малдыбек А.Ж , Шадинова Г.А.

Толерантность и значимость науки — основные гуманистические принципы исламской цивилизации	157
---	-----

Кусаинов Д.У. , Аюпова З.К.

Правовое наследие аль-Фараби как основа отечественной теории права	163
--	-----

Мынбаева А.К. , Насимова Г.О.

Концепция «al-Farabi university smart city»: практика реализации прорывного проекта.....	169
---	-----

Моллабеков Ж. Ж.

Аль-Фараби об интеллектуальном потенциале человека и образования.....	172
---	-----

Манасова М.М.

Астана – толеранттылық идеясының ортасы.....	179
--	-----

Нұрышева Г.Ж.

Әбу Нәсір ал-Фарабидің «устаз» ілімі және Н.Ә.Назарбаевтың тұғалық философиясы	182
---	-----

Нұрадин Г. Б.

Әл-Фарабидің жақдұ ілімінегізделген казак философиясының кайта өрлеуі	187
---	-----

Сатыбалдинна Т.М.

Место и роль вуза в духовной интеграции современного казахстанского общества	190
--	-----

Сұлтанбаева Г. , Ахметов М. А.

Кайрымыды кала – «smart city»: уақыт, дәстүр, жаңашылдық, инновация феномені ретінде	195
---	-----

Сарсенбеков Х.К.

**3 секция ЭЛ-ФАРАБИДІҢ ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ЖӘНЕ
ӘЛЕУМЕТТІК-ӘТИКАЛЫҚ ДУНИЕТАНЫМЫ**
**Секция 3 ФИЛОСОФСКИЕ И СОЦИАЛЬНО-ЭТИЧЕСКИЕ
ВОЗЗРЕНИЯ АЛЬ-ФАРАБИ**

Section 3 AL-FARABI'S PHILOSOPHICAL AND SOCIO-ETHICAL VIEWS

Аташ Б.М.

Әл-Фараби іліміндегі «кеністік-орын-бейболмыс» түзілімінің
метафизикалық астарлары 207

Аскар Л.А.

Наука логика в понимании Абу Насра аль-Фараби 212

Алтаев Ж.А., Әлиев Ш.Ш., Құранбек Ә.А

Әл-Фарабидің музыка туралы іліміндегі эстетикалық құндылыктар маселесі 220

Бижанова М.А.

Әл-Фарабидің әлеуметтік философиясындағы «кемел адам» маселесі 224

Байтенова Н.Ж.

Анахарис-Фараби-Абай в духовном пространстве казахов 230

Берикова А.К.

Понятие справедливости в социально-этической концепции аль-Фараби 235

Биязықова К.Ә., Қантарбаева Ж. О., Молдагалиев Б.Е.

Әл-Фараби шығармасындағы адамның рухани құндылыктары 239

Баратова С.М., Баймодина Л.О., Қалымбетова Е.К.

Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ-де маман тұлғасы кальптасуындағы

мотивация факторларын есепке алу ерекшеліктерінің жолдары 243

Ғабитов Т.Х.

Әл-Фараби этикасы және казіргі заман 248

Есіркепова Г.К.

Әл-Фарабидің философиялық көзқарастарына қыскаша шолу 255

Жолмухамедова Н.Х.

Истина и красота в философии аль-Фараби 258

Құрманалиева А.Д., Құлсариева А.Т., Мейрбаев Б.Б.

Әл-Фараби мұрасындағы ой мен сөз сабактастыры 264

Құранбек Ә.А., Әлиев Ш.Ш., Тұрганбеков С.К.

Түрк дүниетанымындағы «қасиетті мекен» мен әл-Фарабидің «кемел көғам» ілімі 273

Кемелбеков Қ.Б., Бегдаuletova Қ.Д.

Қазак философиясының ой толғаулары 280

Лукпанов А. И.

Политическая философия аль-Фараби 287

Мусаева Н.Р., Мусаев Р. А.

Әл-Фараби шығармашылығындағы бакыт ұғымының мәні 294

Нұрбосынова Л.С.

Достижение счастья как высший смысл жизненного

идеал в философии аль-Фараби 298

Өмірбекова Ә.Ә., Мұханбет Ә.Ә.

А.Х. Қасымжанов фарыбтанушы ретінде 301

Рысбекова Ш.С., Рысбекова Г.Е.

Нравственность и духовность в произведениях Абая 307

Сатершинов Б.М., Сейтахметова Н.Л.

Кене заман мен ортағасыр сұхбаты аясындағы әл-Фараби философиясы 313

Спанов М.Ж.

Әл-Фараби философиясындағы бакытты адам мәселесі 319

Хасанов Ш., Петрова В.Ф., Джамбаяева Б.А.

Хасанов Ш., Петрова В.Ф., Джамбаяева Б.А. 325

4 секция ӘЛ-ФАРАБИДІҢ ФЫЛЫМИ-ЖАРАТЫЛЫСТАНУЛЫҚ КӨЗҚАРАСТАРЫ

Секция 4 ЕСТЕСТВЕННО-НАУЧНЫЕ ВЗГЛЯДЫ АЛЬ-ФАРАБИ Section 4 AL-FARABI'S NATURAL-SCIENTIFIC VIEWS

Алымхаметов Алий

Религия и наука: нужен их синтез вместо противопоставления 333

Абжалов С.Ү., Эскенұлы Е.

Әл-Фазалидің мұрасындағы Алла болмысы және тауғилді негіздеу әдістері 342

Дәуренбек Ә.Ә.

Фарабиң үйлесім: фылым, техникадағы орны. Үйлесті мезоскопиялықтың акпаратнамалық қағидасы һәм бүтінгінің жанғырмальыларды 347

Едільбаева С. Ж.

Философско-педагогические идеи аль-Фараби и их научно-практическое значение 354

Жакупова А.Е.

Әл-Фараби және енбек тәрбиесі 360

Кожамберлиев Б.

Әл-Фарабидің парасаттылық әлемі 363

Мұқан Нұрзат , Алтынбекова З.Т.

Хак дін исламдағы құран кәрімнің қытай тіліне аударылуы 367

Мейірманов А.Д.

Әл-Фараби және Абайдың ғылыми – танымдық сабактастыны 371

Сарымсаков А.

Эволюционный парадокс в натурфилософии аль-Фараби и современная наука 376

Далибаева А.А., Джабықпаева А.Ж., Амиржанова Б.А., Тажибаева Т.Л.

Университет музей экспозицияларындағы жаратылыштан ғылымының

әл-Фараби идеяларымен ұштасуы (А.Машани зерттеулері бойынша) 380

Таубаева М.Е., Корганова С.С.

Учение аль-Фараби о разуме 385

Шубаева У.К.

Әл-Фарабидің педагогикалық пайымдауларына философиялық талдау 390

Сырбаев Е.

Әл-Фараби және бүтінгі Казахстан 394

Байдлаева А.К.

Заманауи тіл философиясының мәселелері 397